

terfen og Arkitekt J. B. Løffler, optaget Kort med Beskrivelse over Kørreherred og en Del af Sønderherred, i Alt 10 Sogne. Blandt de optegnede Dysser ere nogle allerede fredeede af Grevskabets Besidder. I Kirkerne frembyde navnlig de gamle Granit-Døbefonter og forskellige Kampestens-Basreliefs udvendig i Murene en særlig Interesse; et større saadant, som forestiller en af en Løve overmandet Kampe, og som tidligere har siddet i Bøstrup Kirke, fandtes indsat i et Gjerde i Nærheden, hvorfra det nu flyttedes tilbage til Kirken. En fra Lillebølle Kirkegaard hidrørende Granitligsten af trekantet Sjæmefnit med Rundbueornamenter fra den tidligere Middelfalder fandtes henliggende i en Mergelgrav; der blev ligeledes truffet Foranstaltninger til dens Fredning ved Lillebølle Kirke. Af den samme Undersøgelseskommission, de Herrer Petersen og Løffler, fuldendtes den ifjor paabegyndte Beskrivelse af Døsherred. I Grevinge, Åsnæs og Faareveile Sogne optoges Kort over henved 350 for største Delen forsvundne Dysser og Gravhøje. Af særlig Interesse var Opdagelsen, i et Gjerde og i en Mergelgrav i Grevinge Sogn, af to Stene med indhugne Sælleristninger, som begge blev kjøbt og henflyttede til den fredeede Dysse paa Herreftrup Mark, paa hvis Overligger lignende Figurer ere indhuggede.

En anden Undersøgelseskommission, bestaaende af Cand. philol. Sophus Müller og Arkitekt E. Schiødtte bereiste fremdeles i Sjælland Bjeverskov og Ølstykke Herreder, hvor omtrent 20 Kirker og 500 Punkter af antikvarisk Interesse blev Gjenstand for Beskrivelse. Paa forskellige offentlige Stiftelsers og Stamhufes Godser virkedes der for en omhyggeligere Bevaring af tidligere ikkun ufuldstændig fredeede Oldtidsminder, ligesom ogsaa adskillige nye Fredninger ioverfattedes dels ved Kjøb og dels ved Gaver.

Paa Bornholm har Kammerherre, Amtmand Vedel i Sorø foranlediget Fredning af en høist mærkværdig, her i Landet ellers sjelden Gruppe af Bautaastene paa Gryet i Bobilsker Sogn. Skolelærer Jørgensen i Ibfer er i Begreb med at optage flere Sognekort i sin Egn. Han har ogsaa formaet Sogneraadene i Ibfer og Boulfker til at skjenke flere Stenrøser og Bautaastene. Ligeledes har Skolelærer Petersen i Østermarie paataget sig at udfylde Sognekort og at udarbejde en Fortegnelse og Beskrivelse af samtlige Runestene paa Bornholm, hvilket alt har medført en nylig Opdagelse af en Runesten.

Fleere Runestene ere endvidere enten gjenfundne, som ved Breigninge paa Laasinge af Kandidat Petersen, eller opdagede, som ved Taarnholm nær Korsør og ved Rygbjerg i Randbøl Sogn i Sjælland. Denne sidste, som var ituslaaet, er igjen bleven sammensat og opstillet paa den Gravhøi, hvortil den hører. Det hele, i sin Art overordentlig sjældne Oldtidsminde er derefter bleven lovformelig fredet.

Blandt forskellige, mere enkeltstaaende Undersøgelser og Fredninger maa endelig fremhæves:

Erhvervelse af en mærkelig Sten fra Broncealderen med indhuggede Fordybninger fra Borreby ved Skjelfør og en lignende fra Egnen ved Svendborg;

Fredningen af den saakaldte „Hellig Anders Hvilehøi“ ved Slagelse;

Udfoldning og Istandsættelse af nogle ældgamle, nylig fundne Kalkmalerier i Sallinge Kirke, hvor Sognet har ydet al mulig Understøttelse;

Erhvervelse med Kirkeeiernes Samtykke af en med enkelte forgyldte Kobberplader belagt Forfide af Alterbordet i Sindbjerg Kirke ved Veile;

samt forfattede Udfoldninger ved Arkitekturmaler Setzch af Boergaard i Vendsyssel foruden en Række Tegninger fra andre gammeldanske Landskaber.

Af den samlede Oversigt, som vedlagte Liste giver over de i det endnu ikke forløbne Finantsaar fredeede Mindesmærker, vil det fremgaa, at der i Aar alt er erhvervet for det Offentlige omtrent 50 mærkelige Fortidsminder. I de to foregaaende Finantsaar, 1873 og 1874, siden Rigsdagen bevilgede den almindelige Undersøgelse og Fredning, er erhvervet circa 52 Mindesmærker, saaledes at Fredningerne i neppe tre Aar nu ere naaede op til et Antal af over 100.

Den ovennævnte Fortegnelse over Mindesmærker, som ere fredeede i 1875, er saalydende: Frederiksberg Amt, Ølstykke Herred:

Steenløse Sogn, Sfum: 1 Dysse, skænket af Gaardmand Hans Svendsen.

Ølstykke Sogn, Ølstykke By, 1 Høi, afstaaet af Pastor Møhl.

Snobstrup Sogn, Lille Rørbaek Mark, Mtr.-Nr. 5: 1 Dysse, kjøbt.

Holbo Herred:

Amnisegaard: 2 Høje, skænkede af Proprietær W. N. Lund.

Horns Herred:

Ferslev Sogn, Venslev: 1 Dysse, skænket af Stiftamtmand, Baron Wille-Bræhe til Svandholm.